

Dobrá muška – řešení

- 1. Milan se v jednočinném souběhu dopustil přečinu pytláctví podle § 304 odst. 1 tr. zákoníku, přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, zločinu podplacení podle § 332 odst. 1 al. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a účastenství ve formě návodu k přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 24 odst. 1 písm. b) k § 329 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku.**

Milan neměl žádné oprávnění k lovu zvěře (jak je přímo uvedeno v zadání), přesto ulovil srnce v hodnotě nikoli nepatrné, jíž se ve smyslu § 138 odst. 1 písm. a) za použití § 138 odst. 2 tr. zákoníku rozumí částka nejméně 10 000 Kč. Z toho důvodu naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu pytláctví podle § 304 odst. 1 tr. zákoníku, který je z hlediska kategorizace přečinem (§ 14 odst. 2 tr. zákoníku).

Jelikož se uloveného srnce ve výše uvedené hodnotě také zmocnil (odvezl si jej domů na další zpracování) a tím si jej присвоjil, naplnil tímž jednáním také znaky skutkové podstaty trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Srncem byl pro Milana (a též pro Františka) věcí cizí, neboť – jak je uvedeno v zadání – *náležel dle pravidel myslivosti po skolení mysliveckému spolku* (nadto je zde výslovně upřesněno též to, že ani Milan ani František nebyli jeho členy).

[Nad rámec vyžadovaného řešení lze dodat, že závěr o právu mysliveckého spolku na uloveného srnce má oporu v ustanovení § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, podle něhož je právo přivlastňovat si ulovenou zvěř součástí práva myslivosti, jehož výkon dle § 19 odst. 1 písm. b) téhož zákona zajišťuje buďto honební společenství, nebo ten, jemuž honitbu pronajme (uživatel honitby – typicky myslivecký spolek).]

Mysliveckému spolku způsobil Milan s ohledem na hodnotu srnce škodu nikoliv nepatrnou podle § 138 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Jednočinný souběh trestných činů krádeže a pytláctví není vyloučen, k čemuž lze dospět systematickým a logickým výkladem – tyto trestné činy nemají tentýž objekt a jsou upraveny ve dvou zcela odlišných hlavách zvláštní části tr. zákoníku (krádež v hlavě páté – trestné činy proti majetku a pytláctví v hlavě osmé – trestné činy proti životnímu prostředí), přičemž pytláctví by se pachatel dopustil i tehdy, pakliže by uloveného srnce ponechal na místě; naproti tomu v případě, že si jej rovněž присвоjil

(Milan si jej odvezl domů na guláš), je potřeba tento majetkový aspekt promítnout do právní kvalifikace uvedením trestného činu krádeže do souběhu.¹

[Uvedený závěr výslovně potvrzuje usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 8. 1994, sp. zn. 4 To 548/94, uveřejněné v SR 2/1995 s. 47.]

Také v případě krádeže se jedná o přečin (§ 14 odst. 2 tr. zákoníku).

Milanovi se současně Františka podařilo přesvědčit k tomu, aby jako člen myslivecké stráže nedostál své povinnosti předcházet pytláctví (zabránit mu), a to díky příslibu bohatého pohoštění guláškem a dalšími delikatesami na oslavě pro něj i celou jeho rodinu. Milan tedy slíbil jinému úplatek v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu, čímž se dopustil zločinu podplacení podle § 332 odst. 1 al. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Trestný čin podplacení byl vzhledem k formulaci objektivní stránky dokonán již samotným slíbením, jakkoli v posuzovaném případě Milan Františka a členy jeho rodiny následně též pohostil (čimž mu úplatek také poskytl). Zvěřina je v tomto případě úplatkem ve smyslu § 334 odst. 1 tr. zákoníku a výkon činnosti myslivecké stráže lze považovat za obstarávání věci obecného zájmu, který je dán z hlediska ochrany životního prostředí. Kvalifikovanou skutkovou podstatu naplnil Milan proto, že spáchal takový čin vůči členovi myslivecké stráže, který je ve smyslu § 127 odst. 1 písm. i) tr. zákoníku úřední osobou. Z hlediska kategorizace je trestný čin podplacení v odst. 2 zločinem podle § 14 odst. 2 tr. zákoníku.

Konečně tímž skutkem vzbudil Milan ve Františkovi rozhodnutí dopustit se přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, protože je v souladu s § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku návodcem k tomuto trestnému činu. O tom, že je František coby myslivecká stráž povinen k ochraně přírody, Milan věděl (nabádal ho, „*aby to s tou ochranou přírody zas tolik nepřeháněl...*“). K odůvodnění této právní kvalifikace srov. odpověď na otázku č. 2. Vzhledem k tomu, že František se trestného činu, k němuž byl naveden, dopustil (dokonal jej), splněna je i podmínka akcesority účastenství podle § 24 odst. 1 tr. zákoníku.

Z hlediska rozlišování jednočinného a vícečinného souběhu je momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, následek závažný z hlediska trestního práva, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobil. Za jeden skutek lze považovat jen ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou pro tento následek kauzální, pokud jsou zahrnuty jeho

¹ Přípustnost jednočinného souběhu pytláctví a krádeže je uvedena v obou předepsaných učebnicích trestního práva hmotného. Srov. Šámal, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. s. 841. ISBN 978-80-7552-358-7; Jelínek, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 805. Student. ISBN 978-80-7502-380-3.

zaviněním. Všechny výše popsaných trestných činů se Milan dopustil od počátku veden jedinou vůlí, a to opatřit si zvěřinu na oslavu svých narozenin, vznik následků závažných z hlediska trestního práva se v daném případě překrýval, lze tak uzavřít, že výše popsaných trestných činů se Milan dopustil jedním skutkem.

Z hlediska zavinění lze u Milana shledat ve vztahu k jím spáchané trestné činnosti úmysl přímý [§ 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku], neboť věděl, že svým počínáním poruší hned několik zájmů chráněných trestním zákonem a veden touhou zpestřit svoji narozeninovou oslavu o neoprávněně získanou zvěřinu takové porušení způsobit chtěl.

- 2. František se v jednočinném souběhu dopustil zvláště závažného zločinu přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 al. 1, odst. 3 písm. b) tr. zákoníku, přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku a účastenství ve formě pomoci k přečinu krádeže podle § 24 odst. 1 písm. c) k § 205 odst. 1. písm. a) tr. zákoníku a k přečinu pytláctví podle § 24 odst. 1 písm. c) k § 304 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku.**

František, který vykonává v lese funkci myslivecké stráže, je v souladu s § 127 odst. 1 písm. i) tr. zákoníku úřední osobou. Základní povinností myslivecké stráže je ochrana zvěře před škodlivými zásahy lidí, což vyplývá ze zadání (František byl *povinen mimo jiné ochraňovat zvěř v tamním lese*), a výslovně to potvrzuje § 15 odst. 1 písm. b) za použití § 9 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti [*uváděno pro doplnění – odkaz na tento předpis nebyl pro řádné odůvodnění vyžadován*]. František svoji povinnost chránit zvěř v honitbě opomenul (nesplnil ji – namísto toho si zdříml v autě), a to s úmyslem dopřát sobě a členům rodiny guláš a další delikatesy ze srnčího na Milanově oslavě narozenin, tedy opatřit sobě i jinému neoprávněný prospěch. Z toho důvodu naplnil svým počínáním znaky trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, který je z hlediska kategorizace přečinem podle § 14 odst. 2 tr. zákoníku.

Zároveň lze konstatovat, že si v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu (jímž je ochrana zvěře před škodlivými zásahy lidí) dal František slíbit úplatek, tj. neoprávněnou výhodu v podobě guláše a delikates, jichž se mu (a s jeho souhlasem též členům jeho rodiny) mělo dostat (a posléze též dostalo) na Milanově oslavě a na něž neměl nárok ve smyslu § 334 odst. 1 tr. zákoníku. Kvalifikovanou skutkovou podstatu podle § 331 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku naplnil František proto, že je v souladu se závěrem uvedeným výše úřední osobou. Vzhledem k trestní sazbě uvedené v tomto

odstavci je tento Františkův trestný čin třeba v souladu s § 14 odst. 3 tr. zákoníku posoudit z hlediska kategorizace jako zvlášť závažný zločin.

Jelikož František opomenul splnit svoji povinnost člena myslivecké stráže, úmyslně usnadnil Milanovi spáchání přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a přečinu pytláctví podle § 304 odst. 1 tr. zákoníku, pročež je ve vztahu k těmto trestným činům jeho pomocníkem. K naplnění znaků těchto trestných činů Milanem srov. odůvodnění v odpovědi na otázku č. 1. Hlavní pachatel (Milan) se obou těchto trestných činů dopustil (dokonal je), tudíž je splněna kvantitativní i kvalitativní podmínka akcesority účastenství předpokládaná návěťm § 24 odst. 1 tr. zákoníku. Oproti Milanovi lze Františka (třebaže je pouze pomocníkem) postihnout i podle kvalifikované skutkové podstaty pytláctví podle § 304 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, neboť měl coby člen myslivecké stráže zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí a předmětného trestného činu se dopustil navzdory tomu. Uvedený závěr obstojí i ve světle zásady akcesority účastenství, neboť je možné, že se u účastníka mohou vyskytovat okolnosti zcela osobního významu, mající znaky zvlášť přitěžující okolnosti, které současně nejsou dány i u osoby hlavního pachatele (k tomu srov. přiměřeně R 43/2018).²

K povaze souběhu trestných činů srov. odpověď na otázku č. 1.

Také ve Františkově případě lze usuzovat na úmysl přímý ve vztahu ke spáchané trestné činnosti, neboť jmenovaný, vědom si svého postavení myslivecké stráže i Milanova záměru, k němuž svým vlastním jednáním přispěl, musel škodlivé následky relevantní z hlediska trestního práva považovat za nutné (nevyhnutelné), což svědčí o úmyslu přímém [§ 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku].

3. V tomto případě se Milan dopustil pouze zločinu podplacení podle § 332 odst. 1 al. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku.

Citovaná skutková podstata i při této modifikované variantě v právní kvalifikaci Milanovi zůstává. Trestný čin podplacení může být v jedné ze svých alternativ dokonán již tím, že pachatel jinému úplatek *nabídne*. V rámci modifikace zadání v této otázce nedošlo ze strany Františka k žádné akceptaci Milanovy nabídky (František naopak striktně odmítl), na vznik Milanovy trestní odpovědnosti ale tato okolnost nemá žádný vliv. K odůvodnění trestného činu podplacení viz odpověď na otázku č. 1.

² Uvedené je procvičováno v seminární výuce v rámci výkladu o účastenství na příkladu č. 109. Srov. Grívna, T., Vokoun, R., Bohuslav, L. a kol. *Příklady z trestního práva hmotného a procesního*. 4. rozšířené a přepracované vydání. Praha: Leges. s. 30. ISBN 978-80-7502-541-8.

[Nad rámec vyžadovaného řešení lze pro vysvětlení doplnit, že ostatní výše uvedené trestné činy z právní kvalifikace vypadnou. Milan neměl příležitost dopustit se krádeže ani pytláctví – u těchto trestných činů nebyl dán ani tzv. počátek provádění a není naplněno ani žádné z dalších pomocných kritérií (odstraňování překážek v závěrečné přípravné fázi, působení na hmotný předmět útoku apod.), která by svědčila o pokusu trestného činu. V teoretické rovině by bylo možné uvažovat o přípravném jednání, nicméně jak krádež, tak pytláctví by byly naplněny v podobě přečinu (§ 14 odst. 2 tr. zákoníku), u něhož příprava nepřipadá v úvahu (§ 20 odst. 1 tr. zákoníku). Totéž lze konstatovat i ve vztahu k Milanovu nezdařenému návodu ke zneužití pravomoci úřední osoby, neboť i návod může být přípravným jednáním ve smyslu § 20 odst. 1 tr. zákoníku, ve vztahu k výše uvažované skutkové podstatě podle § 329 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku však platí totéž – jedná se toliko o přečin, u něhož příprava nemůže být trestná (§ 14 odst. 2, § 20 odst. 1 tr. zákoníku).]

4. Policejní orgán by v souladu s § 166 odst. 3 tr. řádu předložil spis státnímu zástupci s návrhem, aby Milanovo trestní stíhání podle § 172 odst. 1 písm. d) za použití § 11 odst. 1 písm. b) tr. řádu zastavil.

Trestní stíhání je podle § 12 odst. 10 věta druhá tr. řádu úsek (trestního) řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku, případně jiného rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení ve věci samé. Vyšetřování je v souladu s § 161 odst. 1 tr. řádu úsekem trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupením věci jinému orgánu nebo zastavením trestního stíhání, včetně schválení narovnání a podmíněného zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu. Jeho předpokladem je zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu. K meritorním rozhodnutím v rámci vyšetřování je v souladu s § 175 odst. 1 písm. a) tr. řádu povolán toliko státní zástupce.

V případě promlčení je trestní stíhání podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. řádu nepřípustné a jako takové musí být ve fázi vyšetřování podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. řádu zastaveno. Takto meritorně rozhodnout však sám policejní orgán nemůže (arg. viz výše). Policejní orgán proto v souladu s § 166 odst. 3 tr. řádu předloží spis státnímu zástupci s návrhem, aby Milanovo trestní stíhání zastavil, a to podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. řádu.

5. Postup státního zástupce nebyl správný, neboť odporoval § 83 odst. 1 tr. řádu.

V souladu s § 83 odst. 1 tr. řádu je k nařízení domovní prohlídky v přípravném řízení oprávněn soudce na návrh státního zástupce. Z toho důvodu postupoval státní zástupce

nesprávně, když domovní prohlídku nařídil sám, namísto toho, aby učinil návrh k takovému rozhodnutí příslušnému soudci.

6. Postup předsedy senátu nebyl správný, neboť odporoval § 215 odst. 2 tr. řádu.

Podle § 215 odst. 2 tr. řádu mohou státní zástupce, obžalovaný a jeho obhájce žádat, aby jim bylo umožněno provést důkaz, zejména výslech svědka nebo znalce. Předseda senátu jim vyhoví zejména tehdy, jestliže jde o důkaz prováděný k jejich návrhu nebo jimi opatřený a předložený; není povinen jim vyhovět, jde-li o výslech obviněného, výslech svědka mladšího než osmnáct let, nemocného nebo zraněného svědka, anebo jestliže by provedení důkazu některou z uvedených osob nebylo z jiného závažného důvodu vhodné. V zadání je uvedeno, že Františkův obhájce výslech svědků „navrhl“, avšak není zde uvedeno, že by rovněž „požádal, aby mu bylo umožněno provést jejich výslech. Na rozdíl od státního zástupce, jemuž předseda senátu může takový postup v souladu s § 203 odst. 1 věta druhá tr. řádu uložit (srov. též § 180 odst. 3 tr. řádu – státní zástupce tak učiní *na výzvu* předsedy senátu), v případě obhájce je provádění důkazu za splnění podmínek § 215 odst. 2 tr. řádu jeho *právem* (výslovně uvedeno v § 180 odst. 3 tr. řádu), nikoli povinností, pročež mu předseda senátu provedení takového úkonu nařídít nemůže.

7. Rozsudek nabude ve vztahu k Milanovi právní moci v sobotu 23. 10. 2021.

Podle § 139 odst. 1 písm. b) bod aa) tr. řádu nabude rozsudek právní moci mj. tehdy, jestliže proti němu zákon sice připouští odvolání, ale odvolání nebylo ve lhůtě podáno. Rozsudek soudu I. stupně lze podle § 245 odst. 1 tr. řádu napadnout odvoláním, a to podle § 248 odst. 1 tr. řádu ve lhůtě 8 dnů od doručení jeho opisu. Okruh oprávněných osob stanoví § 246 tr. řádu. Podle § 60 odst. 1 tr. řádu se do lhůty určené podle dní nezapočítává den, kdy se stala událost určující počátek lhůty. Marné uplynutí lhůty všech oprávněných osob lze konstatovat až po uplynutí 8denní lhůty od Milanova doručení (§ 248 odst. 2 tr. řádu), přičemž čtvrtek 14. 10. 2021, kdy k doručení došlo, se do této lhůty v souladu s výše citovaným pravidlem nepočítá. Milanovi proto uplyne lhůta k podání odvolání v pátek 22. 10. 2021. Den poté následující nabude rozsudek právní moci. Pravidlo uvedené v § 60 odst. 3 tr. řádu se zde neuplatní, neboť je vázáno na okamžik konce lhůty, nikoli okamžik nabytí právní moci.